

Social listening RVP – voorlopige resultaten ronde 2

1. Inleiding

1.1. Doel

In dit document worden voorlopige resultaten beschreven van het pilot onderzoek naar social listening. Dit onderzoek brengt in kaart welke vragen, zorgen en misinformatie rondom het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) professionals van GGD en JGZ signaleren in hun dagelijkse werk. Het doel is om sneller en beter inzicht te krijgen in actuele thema's in de maatschappij. Deze inzichten kunnen helpen voor het beter afstemmen van zorg, communicatie, beleid en onderzoek.

1.2. Aanpak

Op basis van gesprekken met een aantal professionals uit diverse GGD- en JGZ-organisaties is een vragenlijst ontwikkeld. Zeven signalen uit het veld staan centraal. Per signaal is gevraagd naar:

- Hoe vaak de signalen voorkomen
- Ervaren invloed op vaccinatiekeuze
- Behoeftte aan informatievoorziening vanuit het RIVM

Ook geeft de vragenlijst ruimte voor het beschrijven van andere signalen die **in september en oktober 2025** nieuw of trending waren. De vragenlijst is verspreid onder verschillende GGD- en JGZ organisaties.

Belangrijke kanttekening: de bevindingen hieronder gaan over signalen die professionals van mensen in Nederland opvangen en aan ons hebben doorgegeven. Het gaat dus niet om hun eigen perspectieven of meningen. Het gaat om wat zij horen in hun contact met mensen uit de Nederlandse samenleving. Bijvoorbeeld in de spreekkamer of aan de telefoon. Ondanks een ruime respons zal de groep deelnemers niet representatief zijn, waardoor de resultaten niet altijd generaliseerbaar zijn.

1.3. Inhoud document

In dit document bespreken we een korte samenvatting (pagina 2), signalen over **de RSV-immunisatie** (vanaf pagina 3), signalen rondom de **veranderingen in het RVP** (pagina 6) en **andere signalen** die zijn opgevangen door respondenten (pagina 9).

1.4. Deelnemers:

De vragenlijst is ingevuld door 343 respondenten. Van deze respondenten kwam 68% uit het westen van Nederland, 12% uit het oosten, 12% uit het zuiden en 8% uit het noorden. Ongeveer 67% gaf aan in een stedelijke omgeving te werken en 26% in een landelijke omgeving. Ongeveer 2% van de respondenten werkt in zowel een landelijke als stedelijke omgeving en 5% in een andere omgeving, bijvoorbeeld bij een instantie zoals een AZC. Bijna alle respondenten vingen signalen rechtstreeks op van mensen uit de samenleving (84%). Ook vingen respondenten regelmatig een signaal op via collega's (80%), uit professionele communicatie (75%) en uit de privé-omgeving (30%). Van de respondenten was 58% verpleegkundige (waaronder ook verpleegkundig specialist), 34% arts, 1% beleidsmedewerkers en 8% had een andere functie.

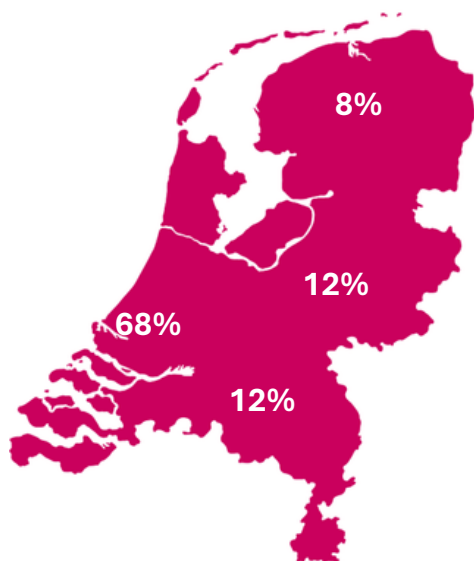
1.5. Contact

Heeft u vragen, opmerkingen of suggesties naar aanleiding van dit document, of wilt u meedenken of -doen met dit onderzoek? Mail dan naar masha.zee@rivm.nl.

Samenvatting Social listening rond het Rijksvaccinatieprogramma – voorlopige resultaten

343

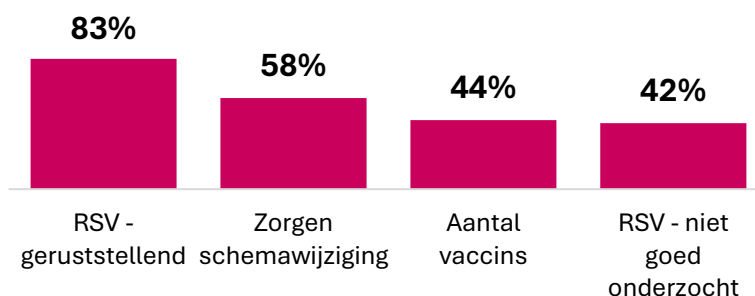
JGZ- en GGD-professionals uit 25 regio's vulden de vragenlijst in

De meest voorkomende uitgevraagde signalen over de RSV-immunisatie en veranderingen in het RVP waren:

- De RSV-immunisatie is geruststellend
- Zorgen of verwarring over de schemawijziging
- Zorgen over het aantal vaccinaties
- De RSV-immunisatie is niet goed onderzocht

In onderstaande grafiek staat het **percentage professionals dat deze signalen opving:**

RSV-immunisatie

Naast bovenstaande signalen vingen professionals de signalen op dat mensen zich zorgen maakten over de leeftijd waarop de immunisatie wordt gegeven (32%) en de veiligheid van de immunisatie (27%). Als nieuwe en trending signalen gaven professionals onder andere aan dat sommige ouders zich zorgen maakten over bijwerkingen of over het feit dat de immunisatie 'nieuw' was. In dit document geven we extra informatie over het onderzoek over RSV en de leeftijd waarop de RSV-immunisatie wordt gegeven. Lees verder over de signalen over RSV op pagina 3.

Veranderingen in het RVP

Naast bovenstaande signalen ving 34% van de professionals op dat mensen minder vertrouwen te hebben in vaccinaties omdat er veranderingen zijn in het RVP. Als nieuwe en trending signalen gaven professionals onder andere aan dat er zorgen, angst en wantrouwen is over nieuwe vaccinaties, zoals Rotavaccinatie. In dit document geven we extra informatie over de schemawijziging en het aantal (nieuwe) vaccins in het RVP. Lees verder over de signalen rondom de veranderingen op pagina 5.

684 recente/nieuwe signalen werden opgeschreven door professionals

Deze signalen zijn onderverdeeld in thema's. Hoe groter de vorm, hoe vaker de professionals dit thema noemden. Lees hierover meer op pagina 7.

Voorbeelden van genoemde signalen

- Zorgen over de veiligheid van vaccins zoals bestandsdelen en (specifieke) bijwerkingen
- Bepaalde visies op vaccineren, zoals bijvoorbeeld over natuurlijke immuniteit.
- Twijfels over het nut van de vaccins, bijvoorbeeld omdat ze denken dat kinderen de ziekte niet krijgen.

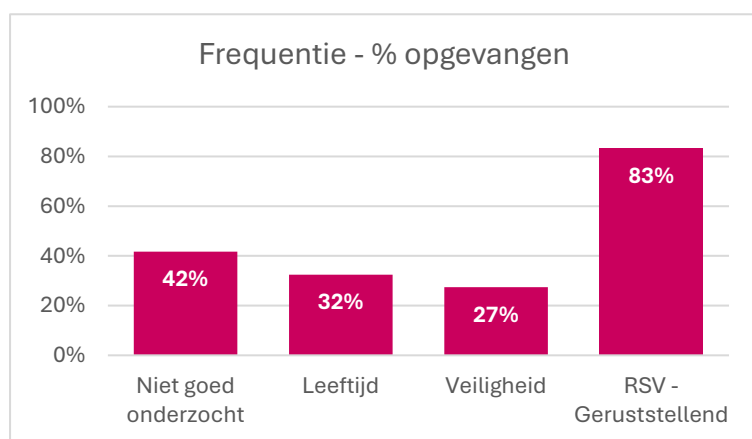
2. Signalen over de RSV-immunisatie

2.1. Uitvraagde signalen

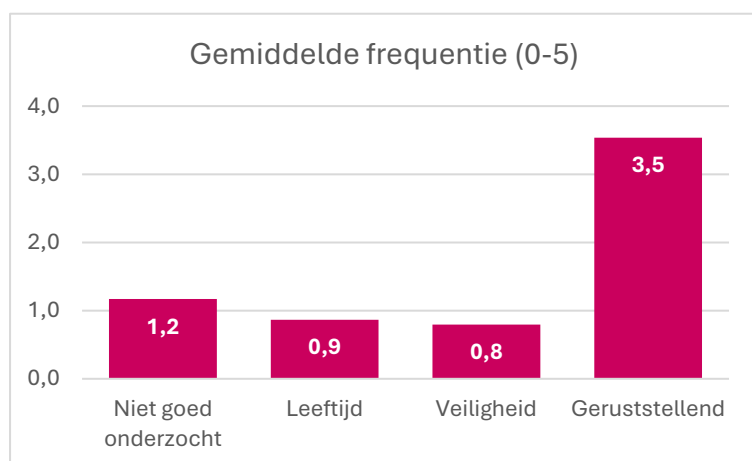
1. Mensen maken zich zorgen dat de RSV-immunisatie (nog) niet goed genoeg onderzocht is
 2. Mensen maken zich zorgen dat hun kinderen te jong zijn voor de RSV-immunisatie
 3. Mensen maken zich zorgen over de veiligheid van de RSV-immunisatie
 4. Mensen vinden het geruststellend dat de RSV-immunisatie er is
- Open vraag over welke signalen nog meer zijn opgevangen over de RSV-immunisatie

2.2. Frequentie

Respondenten gaven aan of zij de signalen hebben opgevangen in de laatste twee maanden met 'ja' of 'nee'. Het percentage professionals dat het signaal heeft opgevangen, is weergegeven in Figuur 1. Vervolgens gaven professionals aan hoe vaak zij het signaal opvingen met een score van 1 (af en toe) tot 5 (heel vaak). In Figuur 2 staat de gemiddelde frequentie van signalen. De score 0 betekent dat de respondenten het signaal niet hebben opgevangen. Belangrijk: niet elke respondent werkte in de doelgroep van de RSV-immunisatie. De werkelijke frequentie is hierdoor waarschijnlijk hoger.

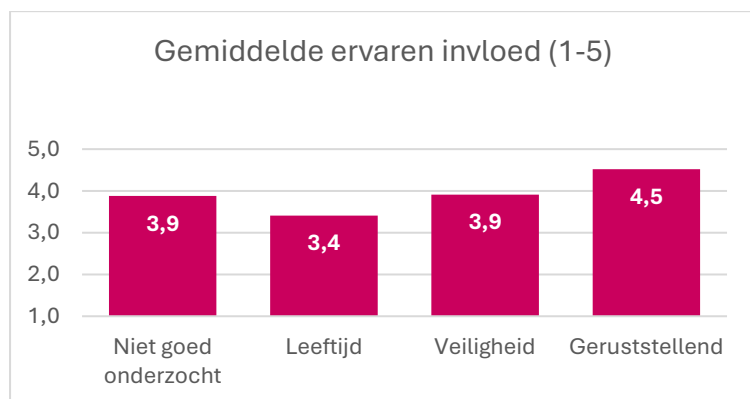
Figuur 1. Frequentie (%) van signalen RSV-immunisatie

Figuur 2. Gemiddelde frequentie van signalen RSV-immunisatie

2.3. Gemiddelde (ervaren) invloed op vaccinatiekeuze

Respondenten gaven aan hoeveel invloed zij dachten dat het signaal had op de vaccinatiekeuze. In Figuur 3 is de gemiddelde ervaren invloed te zien op een schaal van 1 (niet) tot 5 (heel veel). **Let op:** in dit geval heeft het signaal dat de immunisatie als geruststellend wordt ervaren dus een positieve invloed op de vaccinatiekeuze.

Figuur 3. Gemiddelde ervaren invloed van signalen RSV-immunisatie

2.4. Overige signalen - RSV

Na het invullen van bovenstaande signalen vroegen we professionals of ze nog meer signalen over RSV hebben opgevangen. Onderstaand staat een samenvatting van de onderwerpen waarover zij nog meer signalen opvingen. Tussen haakjes staat hoe vaak het betreffende onderwerp werd genoemd.

Positief over immunisatie (39)

Ouders zijn blij met de immunisatie (19), op sommige plekken is de opkomst hoger dan verwacht. Ook door mensen die andere vaccinaties niet halen. Soms is er verwarring, teleurstelling of boosheid van ouders wiens kind niet in aanmerking komt voor de immunisatie (15). Veel ouders zijn bekend met virus en de gevolgen hiervan, veel kennen een kindje dat opgenomen is geweest. Dit lijkt een motivatie te zijn voor het vaccineren (5).

Nieuw (19)

Ouders vinden het spannend dat het een 'nieuw' middel is. Soms is er wantrouwen en mensen zijn soms bang voor bijwerkingen op korte of lange termijn.

Bijwerkingen (12)

Er is onzekerheid over bijwerkingen. Sommige mensen denken dat het de kans op wiegendoed vergroot (4). Op de [RVP-website](#) staat [dat wiegendoed geen bijwerking is van vaccinatie](#).

Informatievoorziening (9)

Sommige ouders voelen zich niet voldoende en tijdig geïnformeerd en voorbereid (4). Er zijn vragen of de RSV-immunisatie nodig is als de moeder de maternale RS-prik heeft gehad (4). Over dit laatste signaal is op de [RVP-website](#) te vinden dat beiden ongeveer even goed en even lang beschermen. Wel is bij de maternale vaccinatie de timing van de geboorte ten opzichte van het seizoen belangrijk.

Overig (11)

Sommige ouders vinden hun kindje te jong, willen de immunisatie liever na bijvoorbeeld 4 weken (7). Soms was de praktische haalbaarheid een issue, omdat de immunisatie snel na de bevalling wordt gegeven. Bij de catch-up vinden sommige ouders het aantal vaccins tegelijk te veel (1).

2.5. Extra achtergrond informatie over een aantal opgevangen RSV signalen:

Sommige signalen worden vaak opgevangen door professionals en uit de vragenlijst blijkt dat er een informatiebehoefte is vanuit het RIVM. Daarom geven we bij sommige signalen wat aanknopingspunten waar extra achtergrondinformatie is te vinden.

Mensen maken zich zorgen dat de RSV-immunisatie niet goed is onderzocht en over de veiligheid van de immunisatie:

Op deze pagina vind je meer informatie over wetenschappelijk onderzoek naar de prik tegen het RS-virus: [Onderzoek naar de prik tegen het RS-virus | Rijksvaccinatieprogramma.nl](#). Hier staat onder andere informatie over onderzoek in Nederland naar de effectiviteit en veiligheid van de immunisatie: [Nieuw in Nederland: RSV-immunisatie voor zuigelingen | RIVM](#).

Mensen maken zich zorgen dat hun kindje te jong is voor de RSV-immunisatie:

In de folder [Bescherm je baby tegen het RS-virus](#) staat waarom de RSV-immunisatie zo snel mogelijk na de geboorte gegeven wordt. Dit wordt gedaan omdat de allerjongste baby's het meest kwetsbaar zijn voor ernstige ziekte door het RSV. Op de pagina [Onderzoek naar de prik tegen het RS-virus | Rijksvaccinatieprogramma.nl](#) is ook informatie te vinden over de veiligheid van de immunisatie op deze jonge leeftijd.

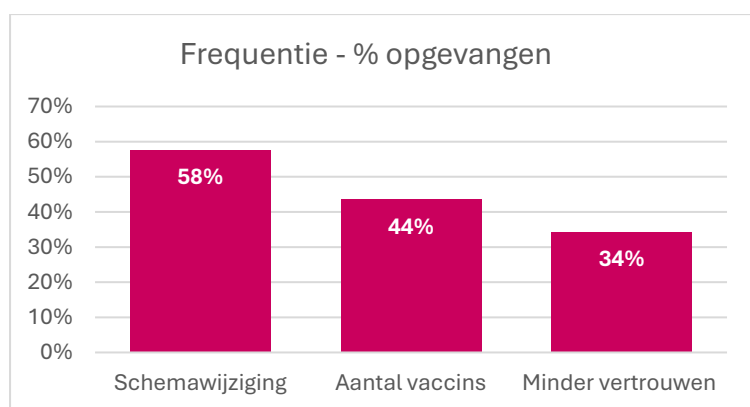
3. Signalen over veranderingen in het RVP

3.1. Uitgevraagde signalen

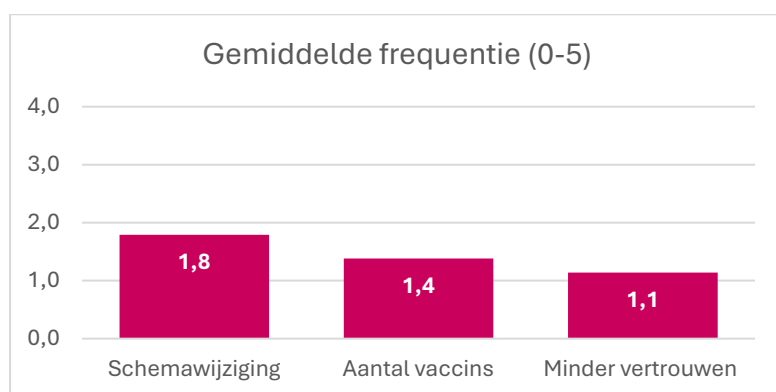
1. Mensen hebben zorgen of er is verwarring over de schemawijziging.
 2. Mensen maken zich zorgen over het aantal vaccins in het RVP.
 3. Mensen geven aan minder vertrouwen te hebben in vaccinaties omdat er veranderingen plaatsvinden in het RVP.
- Open vraag over welke signalen nog meer zijn opgevangen over de veranderingen

3.2. Frequentie:

In Figuur 4 is te zien hoeveel procent van de respondenten aan heeft gegeven het signaal te hebben opgevangen (ja/nee). Vervolgens gaven professionals aan hoe vaak zij het signaal opvingen van 1 (af en toe) tot 5 (heel vaak). In Figuur 5 staat de gemiddelde frequentie van signalen. De score 0 betekent dat professionals het signaal niet hebben opgevangen

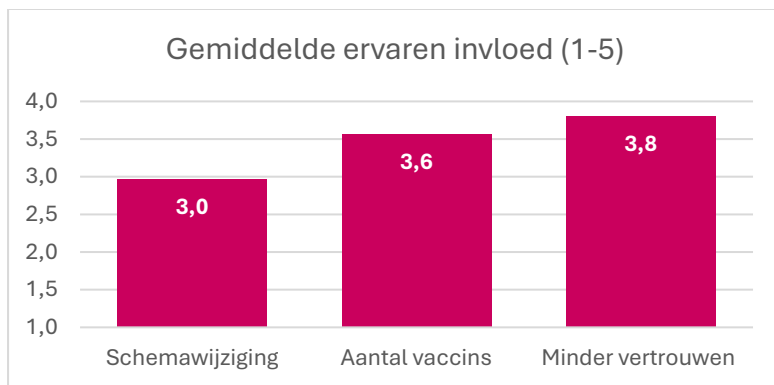
Figuur 4. Frequentie (%) van signalen over veranderingen in het RVP

Figuur 5. Gemiddelde frequentie van signalen over veranderingen in het RVP

3.3. Gemiddelde (ervaren) invloed op vaccinatiekeuze

Respondenten gaven aan hoeveel invloed zij dachten dat het signaal had op de vaccinatiekeuze. Figuur 6 toont de gemiddelde invloed van het signaal op de keuze om te vaccineren op een schaal van 1 (geen invloed) tot 5 (heel veel invloed).

Figuur 6. Gemiddelde ervaren invloed van signalen over veranderingen in het RVP

3.4. Overige signalen – Veranderingen

Na het invullen van bovenstaande signalen vroegen we professionals of ze nog meer signalen over veranderingen het in het RVP opvingen. Hieronder staat een samenvatting van de onderwerpen waarover zij signalen opvingen. Tussen haakjes staat hoe vaak zij onderwerpen noemden. De signalen over de schemawijziging en over het aantal vaccins is al eerder besproken, maar professionals hebben bij de open vraag hier soms wat meer uitgebreide informatie over gegeven.

Verwarring en zorgen over de schemawijziging (45)

Signalen dat er verwarring is over de schemawijziging (22) en ouders de draad een beetje kwijt raken of het moeilijk kunnen bijhouden. Sommige ouders zijn bang om vaccinaties te missen. Er is voldoende informatie over te vinden, maar het kost soms extra tijd om alles uit te leggen. Voor ouders met meerderen kinderen is het soms moeilijk om verschillende schema's aan te houden (8). Ze willen dan dat hun kinderen hetzelfde schema volgen (soms juist het nieuwe schema, soms liever het oude schema). Sommige ouders vragen zich af of kinderen met het oude schema wel voldoende beschermd zijn (4). Ouders hebben vragen over waarom de wijzigingen hebben plaatsgevonden (3).

Zorgen over 'nieuwe' vaccins in het RVP (69)

Zorgen, angst en wantrouwen over nieuwe vaccinaties (vooral Rota en RSV) (29). Mensen maken zich zorgen dat het anders is dan vroeger (32). Bijvoorbeeld: het was toen ook niet nodig en ze vertrouwen deze vaccinaties niet. Mensen willen liever wachten op de nieuwe HPV-vaccinatie (7).

Zorgen over het aantal vaccins in het RVP* (49)

Ouders vinden het veel, twijfelen of het gezond en/of nodig is (30). Sommige ouders vinden combinatievaccins niet prettig. Ze willen het liever los (vooral DKTP-HH). Ook als het geen combinatievaccins zijn, vinden ze het soms te veel vaccins tegelijk (19). Sommige ouders willen geen herhaalvaccins voor hun kinderen, bijvoorbeeld omdat er al zoveel vaccinaties zijn of omdat ze de bescherming van één vaccin genoeg vinden (6).

**Het aantal vaccins werd niet altijd genoemd als onderdeel van de veranderingen*

Overig (27)

Er wordt opgevangen dat sommige ouders vinden dat er veel veranderingen zijn en dat de veranderingen snel gaan. Er zijn twijfels over het RVP, onrust, wantrouwen en zelfs stoppen met deelname aan het RVP door wijzigingen. Ook zijn er signalen dat een goede uitleg over de schemawijziging vaak voldoende is voor ouders om het te begrijpen.

3.5. Extra achtergrond informatie over een aantal opgevangen signalen over de veranderingen in het RVP:

Zorgen of verwarring over de schemawijzigingen:

Op de website van het RVP staat een [pagina met informatie voor ouders](#) over de schemawijzigingen. Hier staat een link naar het advies van de Gezondheidsraad over het schema van het RVP. Ook staat daar een stuk over de reden van de wijzigingen onder het kopje '3 redenen om het vaccinatieschema aan te passen'. Ook is er een [pagina voor professionals](#).

Ook is er weer een voorlichtingscampagne van het RIVM gestart voor ouders over de schemawijziging. De voorlichting bestaat uit artikelen in online magazines (zoals bijvoorbeeld: [Wijzigingen vaccinatieschema: dit verandert er aan de prikken van je kind - Ouders van Nu](#)) of in podcasts (zoals Bo en Pauline, Ik ken iemand die en De hete brij). Ook is er op [deze pagina een e-learning](#) voor professionals te vinden.

Zorgen over het aantal vaccins en nieuwe vaccins:

Hier staat informatie over hoe wordt afgewogen of een vaccin aan het RVP wordt toegevoegd: [Weergave van Hoe beoordeelt de Gezondheidsraad nieuwe vaccinaties?](#)

In deze [wetenschappelijke publicatie](#) van Offit et al. (2002) wordt besproken dat uit onderzoek blijkt dat meerdere vaccins het immuunsysteem niet overbelasten of verzwakken.

4. Andere signalen

We hebben in de vragenlijst gevraagd welke andere nieuwe of trending signalen de professionals tegen kwamen. Hier zijn bijna 700 signalen opgeschreven. Deze zijn onderverdeeld in onderwerpen. Tussen haakjes staat hoe vaak het onderwerp genoemd werd.

4.1. *Programma (237)*

Veranderingen (203)

Zie bladzijde 6.

Zorgen over de leeftijd waarop kinderen worden gevaccineerd (27)

Professionals geven aan dat sommige ouders hun kinderen te jong vinden voor vaccinatie. Dit gaat vooral om de eerste vaccinaties. Sommige ouders geven aan later te willen beginnen. Bijvoorbeeld bij 6 maanden, 1 jaar of 2 jaar. Voor Hepb en HPV geldt dat sommige ouders de leeftijd voor vaccinatie te vroeg vinden, omdat kinderen dan niet seksueel actief zijn.

Overig (4)

De brieven zijn niet altijd duidelijk en mensen zijn bang dat de coronaprik ook in het RVP zit.

4.2. *Veiligheid (199)*

Zorgen over bijwerkingen (138)

Er zijn zorgen over bijwerkingen in het algemeen, zoals over de ernst en de hoeveelheid (51). Sommige ouders hebben verhalen gehoord (in hun omgeving of online) over bijwerkingen en twijfelen daardoor. (19) Dit vooral genoemd in combinatie met het Rota-vaccin (13). Er waren ook zorgen over specifieke bijwerkingen, zoals:

- Autisme (50)
- Verstoorde ontwikkeling, zoals taal/spraakontwikkeling (14)
- Verstoorde gedrag (5)
- Onvruchtbaarheid (4)
- Buikklachten bij Rota (5)
- Een enkele keer werd ook gesproken over diabetes, orgaanschade, Spinal Muscular Atrophy, epilepsie en vermoeidheid.

Op de [vaccin kennis pagina](#) van Bijwerkingencentrum Lareb staat veel informatie over bijwerkingen van vaccins.

Zorgen over bestandsdelen (41)

Zorgen over wat er allemaal in het vaccin zit (zonder dat specifiek genoemd is wat dan precies). Dus schadelijke stoffen of gif (24). Soms werden ook specifieke bestandsdelen genoemd (17), zoals:

- Metalen
- Foetaal materiaal
- RNA
- COVID
- Micro- chips
- Gelatine

4.3. *Wantrouwen (80)*

Het meest genoemd (32x) was wantrouwen gelinkt aan de COVID-periode. Ook waren er signalen over wantrouwen richting de overheid (15) en het RIVM (7). Daarnaast was er wantrouwen over vaccins in het algemeen (14) en het RVP (5). Tot slot was er wantrouwen richting de zorg (5) (bijvoorbeeld: zorgverleners worden per prik betaald, JGZ en GGD horen bij de overheid).

4.4. *Nut (65)*

Twijfels over de vatbaarheid van de ziektes (42)

Mensen denken dat hun kinderen ziektes niet krijgen (bijvoorbeeld omdat ze niet worden blootgesteld op een opvang, of omdat de ziektes niet meer bestaan).

Twijfels over de ernst van de ziektes (13)

Mensen denken dat de ziektes niet zo ernstig zijn en het niet nodig is om te vaccineren.

Werking (5)

Mensen denken dat de vaccins niet goed werken en vaccineren dus geen zin heeft.

4.5. *Visie/perceptie (42)*

Verschillende visies en percepties over vaccineren en gezondheid:

- Natuurlijke immuniteit is beter (20)
Sommige mensen denken dat het doormaken van de ziekte beter is dan een vaccinatie.
- Eigen afweer is voldoende (8)
Sommige mensen denken de afweer van hun kinderen goed genoeg is, bijvoorbeeld omdat ze gezond leven.
- Het voelt niet goed (4)
Sommige ouders zeggen dat het vaccineren 'niet goed voelt' zonder dat verder uit te leggen.
- Religie en levensbeschouwing (4)
Religieuze en levensbeschouwelijke overtuigingen om niet te vaccineren.
- Overig (5)
Een enkele keer werd bijvoorbeeld ook gesproken over dat vaccineren ongezond of onnatuurlijk is.

4.6. *Informatie (44)*

Er waren enkele signalen over de informatievoorziening rondom het RVP (8), zoals te weinig voorlichting, taalbarrières, te moeilijke informatie of moeilijk vindbare informatie. Daarnaast waren er een aantal specifieke kennishiaten die een enkele keer werden genoemd, zoals over de ontwikkeling en werking van vaccins, type vaccins, immunisatie versus vaccins, Rota versus RSV en onbekendheid van vaccins.

5 . Referenties

van der Berg J. Hoe beoordeelt de Gezondheidsraad nieuwe vaccinaties? JGZ Tijdschrift voor Jeugdgezondheidszorg. 2025.

Bijwerkingencentrum Lareb. Bijwerkingen van vaccins. Beschikbaar op: <https://www.lareb.nl/vaccin-kennis>

Bijwerkingencentrum Lareb. Wiegendood is geen bijwerking van vaccinatie. Beschikbaar op: <https://www.lareb.nl/vaccin-kennis-pagina/Wiegendood-is-geen-bijwerking-van-vaccinatie>

Offit PA, Quarles J, Gerber MA, Hackett CJ, Marcuse EK, Kollman TR, et al. Addressing parents' concerns: do multiple vaccines overwhelm or weaken the infant's immune system? Pediatrics. 2002;109(1):124-9.

Ouders van Nu. Wijzigingen vaccinatieschema: dit verandert er aan de prikken van je kind. Beschikbaar op: <https://www.oudersvanu.nl/commercieel/wijzigingen-vaccinatieschema-dit-verandert-er~a8b5c20>

Rijksvaccinatieprogramma (RIVM). Folder: Bescherm je baby tegen het RS-virus. Beschikbaar op: [Folder: Bescherm je baby tegen het RS-virus | Rijksvaccinatieprogramma.nl](https://rijksvaccinatieprogramma.nl/folder/bescherm-je-baby-tegen-het-rs-virus)

Rijksvaccinatieprogramma (RIVM). Informatie voor professionals over wijzigingen in het vaccinatieschema sinds 2025. Beschikbaar op: <https://rijksvaccinatieprogramma.nl/professionals/wijzigingen-vaccinatieschema>

Rijksvaccinatieprogramma (RIVM). Onderzoek naar de prik tegen het RS-virus. Beschikbaar op: [Onderzoek naar de prik tegen het RS-virus | Rijksvaccinatieprogramma.nl](https://rijksvaccinatieprogramma.nl/onderzoek-naar-de-prik-tegen-het-rs-virus)

Rijksvaccinatieprogramma (RIVM). RSV-immunisatie – vragen en antwoorden voor professionals. Beschikbaar op: <https://rijksvaccinatieprogramma.nl/professionals/rsv/vragen>

Rijksvaccinatieprogramma (RIVM). Twijfels over vaccinatie. Beschikbaar op: <https://rijksvaccinatieprogramma.nl/vaccinaties/twijfels>

Rijksvaccinatieprogramma (RIVM). Veranderingen in het vaccinatieschema vanaf 2025. Beschikbaar op: <https://rijksvaccinatieprogramma.nl/vaccinaties/veranderingen-vanaf-2025>

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Nieuw in Nederland: RSV-immunisatie voor zuigelingen.